

Miljø- og kvalitetsprogram for Ishall Hønefoss

Prosjektinfo:

<i>Prosjekt</i>	Ishall Hønefoss
<i>Kommune</i>	Ringerike kommune
<i>Gnr/Bnr</i>	318/346
<i>Rådgiver</i>	Vill Energi AS
<i>Oppdragsleder</i>	Fokus Rådgivning

Dette dokument:

<i>Forfatter</i>	Ragnhild Stamer Ekerholt
<i>KS</i>	Petter Nielsen
<i>Versjon/dato</i>	03.05.2024

Innhold

1. Om dette miljøprogrammet	3
2. Beskrivelse av prosjektet	3
2.1. Om prosjektet og planområdet.....	3
2.2. Visjon.....	5
2.3. Mål.....	5
3. Prosjektorganisering og overordnede krav og retningslinjer	6
3.1 Prosjektorganisering.....	6
3.2 Overordnede krav og retningslinjer	6
4. Vurdering av miljøtemaer og deres relevans for prosjektet	7
4.1. Naturmiljø og naturkrefter	7
4.1.1. Miljøkrav	7
4.1.2. Miljømål.....	7
4.2. Forurensing	8
4.2.1. Miljøkrav	8
4.2.2. Miljømål.....	8
4.3. Ressursbruk	9
4.3.1. Miljøkrav	9
4.3.2. Miljømål.....	9
4.4. Nærmiljø	10
4.4.1. Miljøkrav	10
4.4.2. Miljømål.....	10
5. Oppdatering og oppfølging.....	11
5.1. Behov for ytterligere kartlegginger/vurderinger	11

1. Om dette miljøprogrammet

Miljøhensyn er blitt en vesentlig og styrende faktor ved valg av løsninger for bygg- og anleggsprosjekter. Årsaken er blant annet at:

- Internasjonale miljøavtaler, nasjonale lover og forskrifter forventer at miljømål fastsettes, og at miljøvurderinger gjøres og følges opp i prosjekter
- Allmennheten har økende interesse av at virksomheter vektlegger bærekraftig utvikling, gjerne i et omfang som går ut over lovpålagte krav
- Virksomhetene ser seg tjent med å ivareta miljøhensyn på en systematisk måte

I henhold til TEK17 skal «Miljømål og miljøtiltak må følges opp jevnlig i prosjektet, på lik linje med funksjonelle, tekniske og økonomiske hensyn. For å dokumentere at kravet er oppfylt, kan det utarbeides et miljøprogram som beskriver overordnede miljømål, og en miljøoppfølgingsplan som beskriver detaljerte tiltak». Plan- og bygningsloven setter også krav til utredning av konsekvenser for miljøet¹.

Dette miljøprogrammet har som hensikt å beskrive overordnede miljømål i prosjektet som danner et felles grunnlag for planlegging, bygging, drift og forvaltning av ishallen ut ifra et miljø- og bærekraftperspektiv. Miljøprogrammet er dermed førende for alt ytre miljøarbeid i prosjektet, da det ikke følger andre styringssystemer som ivaretar ytre miljø. Programmet skal revideres fortløpende når ny kunnskap om miljøpåvirkninger fremkommer, eller det foretas endringer i prosjektet og dets rammebetingelser.

Formatet følger NS 3466:2009 Miljøprogram og miljøoppfølgingsplan for ytre miljø for bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen.

2. Beskrivelse av prosjektet

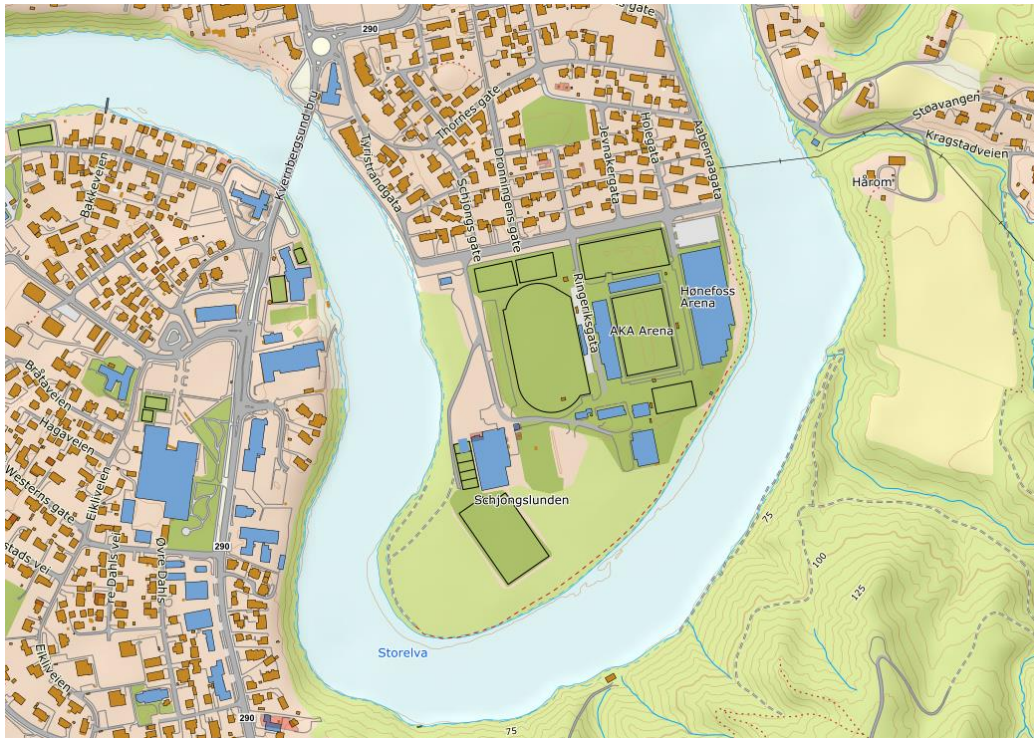
2.1. Om prosjektet og planområdet

Det skal bygges en ny ishall ved siden av eksisterende ishall (Schjongshallen) på Schjong, Hønefoss. Ny ishall bygges på grunn av sprengt kapasitet på dagens hall, som benyttes til både bredde- og toppidrett. Ny og gammel hall kobles sammen med overbygg og ny hall vil inkludere arealer for administrasjon, lager, garderober, toaletter, servering, utvalg og andre tilleggsfunksjoner.

Schjongshallen ligger i nær tilknytning til flere andre idrettsbaner, som friidrettsbane, fotballbaner, Hønefoss Arena, strandhåndballbane, mm. Aktivitetsområdet grenser til et skogsområde som anses viktig for naturmangfold og rekreasjon. Skogsområdet og idrettsbanene ligger som en halvøy innrammet av Storelva, som slynger seg gjennom sentrum med utløp i Tyrifjorden.

Den nye ishallen er under prosjektering, med mål om kontrahering av entreprenør ved årsslutt og byggestart våren 2025.

¹ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\)](#)

Figur 2 Planområdet ligger på en halvøy, omkranset av Storelva (bilde: Norgeskart)

Figur 1 Ny ishall skal bygges ved siden av eksisterende ishall på Schjongslund (bilde: DARK)

2.2. Visjon

Fra Strategiplan for Norsk Ishockey 2020-2024:

Norsk Ishockey skal bygge all sin aktivitet med bærekraft som prinsipp, og FNs bærekraftsmål skal vise retningen for vår organisasjon.

Ringerike Ishockeyklubb har valgt ut følgende seks bærekraftsmål som de jobber mot:

Prosjektet har en overordnet visjon om å:

Legge til rette for gode møteplasser for alle grupper i samfunnet².

2.3. Mål

Det ligger flere overordnede miljømål til grunn på prosjektområdet; både globale, nasjonale regionale og lokale. De overordnede mål og føringer utgjør styrende rammebetingelser for miljøoppfølging av prosjektet. Norge har gjennom Parisavtalen forpliktet seg til minst 50 prosent reduksjon av klimagasser innen 2030, sammenlignet med 1990-nivå³.

Kommuneplanen legger overordnede føringer for utbyggingsprosjekter i Ringerike kommune, mens konkrete føringer finnes i reguleringsbestemmelsene for området⁴.

Hovedmålene for prosjektet er:

- 1. Benytte treverk fra regionen og generelt etterstrebe bruk av lokalt produserte materialer**
- 2. Ivareta kvalitetene for skogen og området som hallen ligger i**
- 3. Etablere løsninger som i drift sikrer lavt energiforbruk og som håndterer avfall på en god måte**

Målene er basert på Ringerike Ishockeyklubb sine egne mål for ny ishall.⁵

² Fra Ringerike Ishockeyklubb sin presentasjon: «Presentasjon spb. St. DNB».

³ <https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/innsiktsartikler-klima-miljo/klimaendringer-og-norsk-klimapolitikk/id2636812/>

⁴ Reguleringsbestemmelser for reguleringsplan nr. 0605_298-05 «Schjongslunden» finnes [her](#).

⁵ <https://elite.ringerikepanthers.no/samfunn/berekraft>

Kapittel 4 presenterer delmål som bidrar til å nå hovedmålene, fordelt på ulike miljøtemaer.

3. Prosjektorganisering og overordnede krav og retningslinjer

3.1 Prosjektorganisering

Rolle	Hvem
Byggherre / prosjekteier	Schjongshallen Eiendom AS
Ringerike Panthers (bruker)	Janka Aasen, Ringerike Panthers 90886088, janka@ringerikepanthers.no
Prosjekteringsleder	Jan Myrlund, Fokus Rådgivning 90552595, jan@fokusraad.no
Miljørådgiver (RIM)	Ragnhild Stamer Ekerholt, Vill Energi AS 92872660, ragnhild@villenergi.no

3.2 Overordnede krav og retningslinjer

Det finnes en rekke lover og retningslinjer som setter krav til miljøarbeid i byggeprosjekter. Følgende anses å være spesielt relevante (listen er ikke uttømmende):

- Plan- og bygningsloven
- Teknisk byggeforskrift (TEK17)
- Naturmangfoldloven
- Vannressursloven
- Lov om kulturminner
- Forurensningsloven
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021)
- NS 8776:2017 Grenseverdier for vibrasjoner i bygg
- Avfallsforskriften
- Reguleringsbestemmelser for reguleringsplan nr. 0605_298-05 «Schjongslunden» (merk at det forventes å komme en revidert områderegulering for Schjongslunden første kvartal 2025).

Prosjektet forplikter å følge relevant lovverk, men miljøprogrammet er i seg selv ikke juridisk bindende.

4. Vurdering av miljøtemaer og deres relevans for prosjektet

De følgende delkapitlene presenterer krav og målsettinger fordelt på ulike relevante miljøtemaer i prosjektet. Merk at det kan være flere miljøtemaer/aspekter som kan bli relevante for prosjektet, og at det kun er de antatt mest relevante temaene som omtales i dette miljø- og kvalitetsprogrammet. Ved mistanke om påtreff av kulturminne i anleggsperioden inntreffer for eksempel kulturminneloven, og i et slikt tilfelle må da også kulturminner anses som et relevant miljøtema.

4.1. Naturmiljø og naturkrefter

Naturmiljø er definert som «et naturområde der et biologisk mangfold i form av levende organismer, planter, fugler og dyr er ivaretatt» (NS 3466:2009).

Tiltaket vil komme tett på tilgrensende skogsområde og Storelva. Skogområdet er klassifisert som «lokalt viktig» iht. DN-håndbok 13 og det er registrert flere arter av nasjonal forvaltningsinteresse på området [1]. For dette prosjektet anses det derfor som spesielt viktig å sikre god ivaretagelse av tilgrensende skogsarealer og Storelva, både under bygging og i bruksfasen.

4.1.1. Miljøkrav

- Relevante krav i naturmangfoldloven skal ivaretas
- Ved (re)vegetering skal bestemmelser i forskrift om fremmede organismer følges
- Effekt av iverksatte tiltak skal måles og dokumenteres iht. forskrift om konsekvensutredninger
- Alle bygg og installasjoner sikres mot 200-årsflom, inkludert en sikkerhetsmargin på 0,5 (fra reguleringsplanbestemmelsene for området)

4.1.2. Miljømål

- Begrense negativ påvirkning på naturmiljø, med spesielt hensyn på skogsområdet i sør og Storelva
- Vannkvaliteten i Storelva skal ikke påvirkes negativt
- Legge til rette for naturlig revegetering, og unngå spredning av fremmede arter

4.2. Forurensing

Forurensing er definert som «tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller grunn, støy og rystelser, lys og annen stråling, samt påvirkning av temperaturen som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet» (NS 3466:2009).

I anleggsfasen kan det oppstå ulike former for forurensning, blant annet partikkelspredning/støv ved sprengning og massetransport, utslipp fra betongarbeider og avrenning fra byggegrop. I tillegg kan det oppstå akutte utslipp av olje, drivstoff eller andre kjemikalier under anleggsarbeidet.

4.2.1. Miljøkrav

- Forurensningsloven. All forurensning er forbudt, med mindre det er gitt tillatelse fra forurensningsmyndighet. Forurensningsforskriften inneholder også grenseverdier for forurensningskonsentrasjoner i luft og vann
- Gjennom substitusjonsplikten pålegger produktkontrollen virksomheter som bruker produkter med innhold av kjemiske stoffer som kan medføre helseskade eller miljøforstyrrelse, å undersøke om det finnes produkter som medfører mindre risiko
- Vannressursloven
- Grenseverdier for støy i T-1442/2021
- Grenseverdier for vibrasjoner i bygg i NS 8176:2017
- Tiltakshaver skal vurdere om det er forurenset grunn i området. Eventuell grunnforurensning skal behandles i samsvar med forurensningsforskriften

4.2.2. Miljømål

- Utslipp til Storelva, enten direkte eller via mindre bekker/avrenning skal unngås
- God luftkvalitet skal ivaretas både på og utenfor anleggsområdet, også i forbindelse med transport av masser og materialer
- Støy fra arbeidet skal ikke være til plage for naboer og nærmiljø
- Ammoniakkutslipp fra kjøleanlegg skal unngås
- Unngå bruk av materialer som inneholder stoffer som står på Miljødirektoratets prioritetsliste⁶

⁶ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/kjemikalier/prioritetslista/>

4.3. Ressursbruk

En bærekraftig utvikling bevarer ressursene i kretsløpet så lenge som mulig, uten at kvaliteten forringes.

4.3.1. Miljøkrav

- I henhold til plan- og bygningsloven skal det tas «klimahensyn gjennom reduksjon av klimagassutslipp og tilpasning til forventede klimaendringer, herunder gjennom løsninger for energiforsyning, areal og transport»
- Forurensningsloven kapittel 5 om avfall
- Avfallsforskriften, der kapittel 7 Emballasje og emballasjeavfall, kapittel 9 Deponering av avfall og kapittel 11 Farlig avfall er særlig relevant
- Plan- og bygningsloven setter krav til at det skal utarbeides en avfallsplan for prosjektet

4.3.2. Miljømål

- Hvilke materialer som benyttes i prosjektet skal vurderes ut ifra et livsløpsperspektiv, der materialer med lave utslipp over livsløpet, samt er egnet for ombruk, prioriteres. Transport skal inkluderes i vurderingen, for å fremme bruk av lokale materialer
- Ishallen skal ha lavt energibruk i drift
- Bruk av fossile energikilder til oppvarming og tørk i byggeperioden skal unngås
- Massebalanse i prosjektet etterstrebes. Dette for å bevare ressursene lokalt og unngå unødvendig transport
- Det skal oppnås en sorteringsgrad på minimum 80 vektprosent
- Det skal være innslag av ombrukte materialer i den ferdige ishallen
- Det skal undersøkes om det er mulig å benytte trevirke fra Omtre

4.4. Nærmiljø

Ringerike Ishockeyklubb ønsker med prosjektet å «legge til rette for gode møteplasser for alle grupper i samfunnet». Som del av et levende område for både idrett, læring og rekreasjon er det en selvfølge at prosjektet ivaretar nærmiljøets interesser både under bygging og drift av ishallen. I tillegg til tilgrensede idrettsbaner og -haller følger blant annet en tursti langs elvebredden som omkranser anleggsområdet. Turstien leder til Schjongslund badestrand i sør-enden av skogsområdet.

4.4.1. Miljøkrav

- Forskrift om miljørettet helsevern
- Det er ikke tillatt å drive virksomhet som er til hinder for områdets bruk som friområde (fra reguleringsplanbestemmelsene for området)
- Minimumskrav til sykkelparkering er: 0,05 sykkelparkeringsplasser per tilskuerplass og 0,2 sykkelparkeringsplasser per utøver, funksjonærer og andre. Parkeringsplasser for sykkel skal ligge nærmere inngang enn parkeringsplass for biler (fra reguleringsplanbestemmelsene for området)

4.4.2. Miljømål

- Det skal sikres fri ferdsel på tursti langs Storelva gjennom hele anleggsperioden og etter ferdigstillelse av prosjektet
- Befolkningen skal oppleve trygghet i anleggsfasen og søvn skal ikke forstyrres
- Ny ishockeyhall skal være tilgjengelig for alle
- Det tilrettelegges for god og sikker sykkelparkering ved hallen

5. Oppdatering og oppfølging

Miljø- og kvalitetsprogrammet skal oppdateres ved behov. Det kan være aktuelt med endringer i miljømålene som følge av nye myndighetskrav og retningslinjer, ny kunnskap om miljøpåvirkninger og/eller tiltak, eller endringer i selve prosjektet. Behovet for revisjon skal vurderes planmessig av miljøansvarlig.

Miljø- og kvalitetsprogrammet vil sammen med resultater av en miljørisikoanalyse benyttes som grunnlag for prosjektets miljøoppfølgingsplan (MOP).

5.1. Behov for ytterligere kartlegginger/vurderinger

Det er behov for følgende kartlegginger/vurderinger:

- Kartlegging av biologisk mangfold
- Vurdere/undersøke om det er forurensset grunn på planområdet
- Avfallsplan
- Arealregnskap for planforslaget, som viser omdisponering av skog
- Miljøoppfølgingsplan med ansvarsfordeling